

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИЗАЙН-ОСВІТИ XXI СТОЛІТТЯ

Система освіти, спрямована у XXI століття, має ґрунтуватися на «двох культурах»: мистецтвах і суспільних науках, з одного боку, та природничо-математичних – з іншого. Інтегруючою основою в системі освіти «двох культур» є дизайн і технології, які забезпечують оволодіння енергією, матерією, інформацією. Гармонійний синтез краси і доцільності, який утворюється енергією, матерією та інформацією, досягається завдяки принципу потрійності. З урахуванням принципу потрійності здійснюється художньо-технічне проектування предметного середовища засобами дизайну і технологій.

У зарубіжній освіті і культурі синтез дизайну і технологій підтримувався модерном, постмодерном, неомодерном, а в поточний момент розвитку «отримав новітню культурну форму технологічного модерну, ідеї, процес і результати якого доступні абсолютно усім, і який рухають люди не внаслідок художньої елітарності, а внаслідок демократичної інтелектуальності», яка виявляється за принципом потрійності у художній, технічній і науковій творчості.

Історично довивши свої можливості у становленні й розвитку ринкової економіки, підприємництва, матеріально-художньої культури, дизайн користувався і користується зростаючою увагою державних органів багатьох країн. У Великій Британії діє Британська рада з дизайну, запроваджена посада міністра у справах дизайну, розроблена програма розвитку дизайну і, зокрема, програма сприяння використанню дизайну середніми і дрібними фірмами, введено пільгове оподаткування дизайнерських розробок, організовується національний банк даних з дизайну, форум дизайнерської освіти.

У США дизайн вважається невід'ємною частиною американського способу життя. Заснована президентська премія за досягнення у галузі

дизайну, проводяться круглі столи з питань формування довгострокової політики США в галузі дизайну та його інтеграції в національну програму.

У Японії створена Рада сприяння дизайну, а при раді створюються галузеві дизайн-центри. Обов'язковим є дозвіл дизайн-центрів на експорт товарів. Засновано Національний комітет з охорони авторських прав дизайнерів. Програмою розвитку дизайну передбачено створення регіональних дизайн-центрів, координація діяльності професійних, навчальних і культурних дизайнерських організацій.

У Франції Радою Міністрів затверджена довгострокова програма розвитку дизайну. Діє Вища Рада з промислового дизайну. Створено Інститут формування предметного середовища. Дизайн включено до переліку пріоритетних галузей професійної підготовки. Уряд є замовником багатьох великих дизайн-проектів.

ЄЕС (Європейське Економічне Співтовариство) закликає до активної підтримки дизайну в усіх сферах промислового виробництва, економіки, культури, освіти, поліпшенні умов праці і життя, розв'язанні соціальних та екологічних проблем. Європарламент доручив Європейській комісії розробку загальноєвропейської концепції широкої підтримки дизайну, поставив вимогу включення дизайну до європейських програм соціальної підтримки нового покоління, запропонував утворення Європейської Ради з дизайну.

Розроблена Концепція розвитку дизайну у Російській Федерації подана для затвердження постановою Уряду Російської Федерації. Основною метою Концепції визначено розвиток дизайну як інтегральної інноваційної діяльності, яка забезпечує підвищення конкурентоспроможності економіки і зростання якості життя населення.

Вважається, що конкурентоспроможність економіки і зростання якості життя населення залежать від рівня сформованості конструктивних умінь фахівців з дизайну – проектної художньо-технічної діяльності з розробки інноваційних промислових виробів, формування гармонійного предметно-просторового середовища, зокрема й освітнього. Інтегральність дизайну як

інноваційної діяльності виявляється у взаємодоповненні художньої і технічної творчості, що можливе завдяки поєднанню змісту мистецької і технологічної освітніх галузей, а, відповідно, і виокремленню предметно-розвивального освітнього середовища як пріоритетної дидактичної засади формування конструктивних умінь учнів. Основними напрямками розвитку російського дизайну є: розвиток дизайну середовища (дизайну міського середовища і сільських поселень), зокрема проектування освітніх установ; удосконалення використання дизайну у сфері освіти, формування розвивального предметного середовища для дітей і школярів, яке включало б сукупність меблевих, ігрових та інших елементів, сприяло підвищенню навчальних досягнень учнів, зниженню рівня їх захворюваності; підвищення якості професійної освіти у сфері дизайну і розвиток механізмів неперервної дизайн-освіти.

Науковими підрозділами Інституту обдарованої дитини НАПН України, Інституту педагогіки НАПН України та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти НАПН України тривалий час здійснювалися локальні експерименти в різних регіонах України з метою створення оптимальних педагогічних умов для визрівання обдарованості в учнів загальноосвітніх закладів нового типу.

За підсумками результатів локальних експериментів регіонального рівня з'ясувалося, що у процесі проектувальної діяльності, художньо-технічної творчості повноцінно розкриваються всі грані обдарованості дітей і учнів.

Список використаної літератури

1. Мунипов В. М. Время насаждать мифы и время развенчивать их: заметки эргономиста на полях книги Ф. А. Хайека «Дорога к рабству» [Текст] / В. М. Мунипов // Техническая эстетика. – № 4. – 1992. – С. 1–5.

2. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості : монографія [Текст] / В. П. Тименко – К. : Пед. думка, 2010. – 380 с.